

پیامدهای صداقت سازمانی در یکی از نهادهای انقلابی در گفتمان رهبران ج.ا.ا.

مجید زین الدینی *

تاریخ دریافت: ۹۵/۱۲/۱۶

تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۵/۰۵

چکیده

صداقت و راستی از خصوصیات عالی اخلاقی انسانی است که اگر همه فعالیت‌ها و اقدامات انسان بر صدق و راستی بنا نهاده شود، زمینه‌های نیک‌بختی و گران‌قدری برای او فراهم می‌نماید. چنانکه گشوده شدن دریچه‌های سعادت و بهروزی به سوی جامعه بشری، جز با استوارکردن پایه صداقت میسر نمی‌شود. از این رو، این مقاله در پی آن است با استفاده از روش داده‌بنیاد به تجزیه و تحلیل گفتمان حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری پرداخته و پیامدهای صداقت سازمانی را در سیاه پاسداران انقلاب اسلامی ارائه نماید. در این راستا، کلیه مکتوبات و بیانات این بزرگواران مرتبط با موضوع به صورت تمام‌خوانی مورد مطالعه قرار گرفت. در ادامه متون منتخب به شیوه تحلیل جزء به جزء از طریق کدگذاری باز تجزیه و تحلیل شد. براساس یافته‌های تحقیق تعداد ۵۹۱ کد، ۴۷ مفهوم، ۱۱ زیرمقوله و ۳ مقوله شناسایی شد. نتایج تحقیق، گویای آن است که عمده‌ترین پیامدهای صداقت سازمانی در سازمان مورد مطالعه از دیدگاه امام راحل و مقام معظم رهبری شامل: پاسداری از نظام جمهوری اسلامی ایران، اقتدار دفاعی و توسعه و تعالی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران است.

کلیدواژه: پیامد؛ صداقت سازمانی؛ رهبران جمهوری اسلامی؛ نظریه پردازی داده‌بنیاد

مقدمه

صداقت و راست‌گویی از بزرگ‌ترین فضایل اخلاقی است که در تعالیم و آموزه‌های دینی جایگاهی ویژه دارد و در قرآن و روایات فراوان به آن سفارش شده است. این فضیلت انسانی - اخلاقی، بارزترین مشخصه پیامبران الهی در دعوت مردم به سوی خداست؛ از این رو، راست‌گویی از اعمال نیک و پسندیده انسانی بوده و نزد دین و خرد از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. فطرت پاک انسان ایجاب می‌کند که انسان سالم و متعادل، دل و زبانش یکسو و هماهنگ باشد، ظاهر و باطنش یکی باشد و آنچه را باور دارد، بر زبان جاری کند.

در عصر حاضر هیچ سازمانی را نمی‌توان بی‌نیاز از اصول اخلاقی و به‌ویژه سرآمدترین آنها، صداقت و درستکاری دانست. برای اجتناب از آسیب‌دیدن سازمان اگر اخلاق بر سازمان حاکم باشد و اصول اخلاقی از طرف سازمان و کارکنانش مراعات شود، از چند جهت در موفقیت سازمان مؤثر خواهد بود؛ اول: اصول اخلاقی به‌عنوان یک ارزش در سازمان نهادینه خواهد شد؛ دوم: بین سازمان و کارکنان آن روابط مؤثر، شفاف و دوستانه برقرار می‌شود؛ سوم: سازمان شاهد پویایی و عملکرد مثبت کل سازمان خواهد بود (سلطانی، ۱۳۹۴).

در برخی از جوامع، فقدان صداقت، یک معضل اجتماعی شده که به فعالیت‌های حرفه‌ای و تعاملات اجتماعی، آسیب فراوان زده است. فقدان صداقت در سازمان‌ها، مشارکت گروهی را تهدید می‌کند و در محیط کار به صورت‌های بسیار متنوعی از قبیل: فتنه، تملق، مبالغه، جاسوسی، عیب‌پوشی، نیرنگ، فرصت‌طلبی و نظایر آن که جملگی بر پایه دروغ شکل گرفته است، تجلی می‌یابد. سازمان‌هایی که در آن دروغ به‌عنوان زرنگی تلقی می‌شود، موجب ایجاد محیطی پرتنش و مملو از بی‌اعتمادی بین کارکنان می‌شود. ارائه آمارهای دروغین و نشان‌دادن وضعیت به صورت وارونه به کاهش کارایی، اثربخشی و درنهایت بهره‌وری منجر می‌شود.

از سویی یکی از مصادیق بارز صداقت در نظام جمهوری اسلامی ایران، توسعه و برقراری درستکاری و تبیین صداقت در سطح سازمان است. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی نیز یکی از سازمان‌هایی است که صداقت سازمانی موضوعیت دارد.

چنانچه بی‌صداقتی به معنای عدم درستکاری در ارکان، اجزای سازمان و افراد سپاه پاسداران رواج یابد، سازمان مزبور قادر نخواهد بود انتظارات ولی فقیه را محقق سازد و به اهداف و مأموریت خود نائل آید و این موضوع تهدیدی جدی برای انقلاب به‌شمار می‌رود.

برای غلبه بر مشکلات اشاره‌شده، سازمان مزبور ناگزیر است برای ایفای مأموریت و در راستای ارتقای سطح عملکرد، به «صداقت‌سازمانی» متکی باشد. بنابراین، ضرورت انجام چنین تحقیقی بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

از این‌رو، محقق برای ایجاد سازوکارهای لازم برای نیل به مزیت راهبردی و تقویت کارکردهای سپاه پاسداران به دنبال آن است که پیامدهای «صداقت‌سازمانی» را براساس تدابیر حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری، از طریق روش تحقیق کیفی داده‌بنیاد احصا نماید.

مسئله این است که پیامدهای «صداقت‌سازمانی» در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی براساس گفتمان رهبران جمهوری اسلامی ایران با روش علمی تهیه نشده و تحقیق حاضر به دنبال آن است که این پیامدها را با استفاده از روش نظریه‌پردازی داده‌بنیاد تدوین نماید و از این رهگذر خروجی‌های آن مورد استفاده مدیران ارشد سازمان مورد مطالعه برای بهبود عملکرد قرار گیرد.

با در نظر گرفتن ملاحظات فوق، هدف تحقیق حاضر را می‌توان؛ «شناسایی پیامدهای صداقت‌سازمانی در سپاه پاسداران براساس رهنمودهای حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری قرار داد. به این ترتیب، سؤال تحقیق عبارت است از: «پیامدهای صداقت‌سازمانی در سپاه پاسداران براساس رهنمودهای حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری چیست؟»

مبانی نظری تحقیق

مفهوم‌شناسی

منظور از «صدق» در منطق، مطابقت خبر با واقع است، اما در اخلاق، به مطابقت خبر با اعتقاد خبررسان گفته می‌شود. در منطق، سخن از «صدق» و در اخلاق، سخن از «صداقت» است (طریحی، ۱۳۷۵).

برخی معتقدند: صدق و کذب به معنای اولیه، تنها در گفتار و در جمله خبری معنا می‌دهند و مطابقت گفتار با ضمیر، درون و واقع را «صدق» می‌نامند. در صورتی که یکی از شروط مزبور نباشد، صدق تام نخواهد بود (راغب اصفهانی، ۱۳۸۳). گاهی «صدق» به معنای جامع اوصاف پسندیده آمده است. می‌توان گفت: کامل هر چیز را «صدق» می‌گویند و «صدیق» کسی است که تمام او امر الهی را باور کند (فراهیدی، ۱۳۶۸).

اصل اولیه در ماده «صدق» تمام و کامل بودن، سلامت از خطا و خلاف، و برحق بودن است. این معنای اولیه در کاربردهای گوناگون تفاوت می‌کند (مصطفوی، ۱۳۶۸).

با تأمل در معنای لغوی و اصطلاحات اندیشمندان، می‌توان «صداقت» را این گونه تعریف کرد: «فضیلت اخلاقی اکتسابی ذومراتب که در ارتباط شخص با خود، خدا، دیگر افراد جامعه و محیط، تجلی پیدا می‌کند و در فرد به‌عنوان یک ملکه رسوخ یافته، پدیدار می‌شود و در نتیجه، میان ظاهر و باطن، گفتار با نوشتار و بیان کالبد و رفتار و همه اینها با یکدیگر تعادل برقرار می‌شود» (نصیری‌زاده، ۱۳۸۷).

راست‌گویی در اینجا، اخص از صداقت است. راست‌گویی قسیم وفای به عهد، امانت‌داری و انصاف است و شامل آنها نمی‌شود؛ همچنان که دروغ‌گویی قسیم خیانت در امانت، بی‌وفایی نسبت به عهد و پیمان و بی‌انصافی است و شامل آنها نمی‌شود (همان).

صفت راست‌گویی علاوه بر اینکه خود عین صداقت - به معنای اخص - است، موجب تقویت انصاف، قناعت، امانت‌داری و وفای به عهد، - یعنی صداقت به معنای اعم - نیز می‌شود.

دهخدا در لغت‌نامه، صداقت و راست‌گویی را سخن راست، قول حق، فعل و عمل حق می‌داند و دروغ‌گویی را سخن ناراست، قول ناحق، خلاف حقیقت، مقابل راست و مقابل صدق تعریف می‌کند.

و اما امانت از «أمن» به معنای ایمنی و اطمینان و امانت را هم امانت گویند؛ چون شخص امانت‌گذار از خیانت آن کسی که امانت پیش اوست، مطمئن و ایمن است (طریحی، ۱۳۷۵).

در بیان عرف و اندیشمندان اسلامی امانت - هر چه باشد - به معنای چیزی است که نزد غیر به ودیعه بسپارند تا آن را برای سپارنده حفظ کند و سپس به وی برگرداند (طباطبایی، ۱۳۵۴).

منظور از صداقت‌سازمانی در تحقیق حاضر؛ شکل‌گیری کلیه ابعاد و اجزای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بر مبنای انتظارات امامین انقلاب اسلامی است. به عبارتی مفهوم صداقت‌سازمانی، همه جنبه‌های صداقت از قبیل: درست‌کاری، صحت عمل، صدق در قول و عمل، وفای به عهد و امانت‌داری را شامل می‌شود (نگارندگان، ۱۳۹۵).

صدق و صداقت در پرتو آیات و احادیث نبوی

عرب، صداقت را اینگونه توصیف کرده‌اند: «برابری سخن هم با ضمیر آدمی و هم با چیزی که از آن خیر داده می‌شود». مثلاً اگر شخصی منافق بگوید: «محمد رسول خداست»، این سخن در حقیقت راست است، چون با واقع مطابقت دارد؛ اما در آن حالت، به نسبت شخص دورو، دروغ محسوب می‌شود؛ زیرا مخالف درونی اوست. **قرآن** خطاب به پیامبر می‌گوید: «إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ» (سوره مبارکه منافقون، آیه: ۶). چون منافقان نزد تو آیند گویند: گواهی می‌دهیم که تو واقعاً پیامبر خدایی و خدا (هم) می‌داند که تو واقعاً پیامبر او هستی و خدا گواهی می‌دهد که مردم دوچهره، سخت دروغ‌گویند. منافقان می‌گویند: نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ این گواهی از جهت واقع، راست است؛ اما آنان دروغ‌گویند و دروغشان از جهت زبان و بیان ظاهری نیست، بلکه از جهت چیزی است که در دل و درون ناپاک و مطرود آنها پنهان گشته بود.

گاهی اوقات، هر نوع فعل نیکویی به صدق و درستی تعبیر می‌شود، خواه این فعل ظاهری باشد یا باطنی. پس این فعل به صدق منسوب می‌شود و به این دلیل است که در قرآن چنین بیان شده است:

- «أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَرُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَّ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ» (سوره مبارکه احقاف، آیه: ۱۶) آنان کسانی‌اند که کارهای خویشان را می‌پذیریم و کلیه اعمال نیکشان را همسان نیک‌ترین آنها می‌گیریم و همچون سایر بهشتیان از بدی‌ها و گناهانشان درمی‌گذریم، این وعده راستینی است که پیوسته بدیشان داده شده است.
- «وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَهُمْ قَدَمٌ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ» (سوره مبارکه یونس، آیه: ۲) و به کسانی که ایمان آورده‌اند، مژده بده که برای آنان نزد پروردگار سابقه نیک است.

پس راستی، عصاره اعمال، آزمایشگاه احوال، پیام آور نابودی و درهم کوبنده احوال و دروازه‌ای است که عاشقان از آنجا به بارگاه ذوالجلال می‌پیوندند. صدق، اساس دین، پایه ترازوی یقین و درجاتش دنباله‌رو درجات نبوت است که بلندمرتبه‌ترین درجات جهان (هستی) می‌باشد. از جایگاه پیامبران (در بهشت) چشمه‌سارها و جویبارهایی به سوی جایگاه راستان، در جریان خواهد بود؛ آن‌گونه که از قلوب پیام‌آوران در این جهان به سوی قلوب آنان مدد پیوسته و یار مددکار، روان است.

خداوند تبارک و تعالی پس از دستور به پرهیزکاری، به صدق امر می‌فرماید و می‌گوید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ» (سوره مبارکه توبه، آیه: ۱۱۹) ای کسانی که ایمان آورده‌اید از خدا پروا کنید و با راستان باشید.

این منشور الهی، خواستار دو چیز است: اول انسان باید راست گو باشد؛ دوم باید در ردیف راست‌گویان قرار بگیرد و با آنان موافق، همدم و تأییدکننده و مدافع راه این راستان شود. با این وصف، قرآن در جای دیگر از وجود مبارک پیام‌آور، خیر و نیکی می‌خواهد که تفحص کند و روشن نماید که سیمای راستین راستان را بنمایاند تا کرامت و منزلت آنان در امان باشد و در مقابل، احوال دروغ‌پردازان را معلوم گرداند تا در برابر دروغشان گرفتار آیند و مردم از آنها پرهیزند و حذر نمایند. قرآن می‌فرماید: «عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَاذِبِينَ» (سوره مبارکه توبه، آیه: ۴۳)، خدایت ببخشاید چرا پیش از آنکه (حال) راست‌گویان بر تو روشن شود و دروغ‌گویان را بازشناسی به آنان اجازه، (بازماندن) دادی؟

صدق یعنی، راستی در گفتار، در نیت، در تصمیم، در وفاداری به انجام آن، در کردار و راستی در تحقیق در تمام مراحل دین‌داریو در پرتو این اوصاف است که می‌فهمیم راستی‌ای که در قرآن آمده است، چیست که می‌گوید: «مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَجْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا» (سوره مبارکه احزاب، آیه: ۲۳)؛ از میان مؤمنان مردانی هستند که به آنچه با خدا عهد بستند، صادقانه وفا کردند، برخی از آنان به شهادت رسیدند و برخی از آنها در (همین) انتظارند و (هرگز) پیمان و عقیده خود را (تبدیل) نکردند.

عالی‌ترین مدارج صداقت همان راستی و مسئول‌بودن در برابر بندگی و عبادت و انجام مراتب دین‌داری خواهد بود؛ زیرا عبادت همان گفتار، کردار و احوال (درست) آدمی است که از ارزنده‌ترین دستورات زندگی به حساب خواهد آمد که قرآن به شرافت آن اشاره می‌کند: «إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ» (سوره مبارکه حجرات، آیه: ۱۵)؛ درحقیقت، مؤمنان کسانی‌اند که به خدا و پیامبر او گرویده و (دیگر) شک نیاورده و با مال و جان‌شان در راه خدا جهاد کرده‌اند، اینانند که راست‌کردارند.

«أَلَيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ» (سوره مبارکه بقره، آیه: ۱۷۷)؛ نیکوکاری آن نیست که روی خود را به سوی مشرق و (یا) مغرب برگردانید، بلکه نیکی آن است که کسی به خدا و روز بازپسین و فرشتگان و کتاب (آسمانی) و پیامبران ایمان آورد و مال (خود) را باوجود دوست‌داشتنش به خویشاوندان و یتیمان و بینوایان و در راه‌ماندگان و گدایان و در (راه آزاد کردن) بندگان بدهد و نماز را برپای دارد و زکات را بدهد و آنان که چون عهد بندند، به عهد خود وفاداراند و در سختی و زیان و هنگام جنگ شکیبایانند؛ آنانند کسانی که راست‌گفته‌اند و آنان همان پرهیزگارانند.

از دلایل آشکار صدق در غیرگفتار نیز قرآن چیزهای دیگری به آن نسبت می‌دهد و می‌گوید: «مدخل صدق» (درست و صحیح واردشدن)، «مخرج صدق» (به شیوه درست خارج‌ساختن)، «مقعد صدق» (قرارگاه صدق و راستی)، «لسان صدق» (نام نیک و آوازه نیکو) و «قدم صدق» (سابقه نیک) و «صدق»ی که در اینجا منظور نظر است، از معنی حق‌پایدار پیوسته به خدا^۱ پاداش هیچ نیکوکاری را تباه نخواهد کرد- دور نیست. «وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا» (سوره مبارکه اسراء، آیه: ۸۰) بگو: پروردگارا!

مرا (در هر کاری) به طرز درست داخل کن و به طرز درست خارج ساز و از جانب خود برای من تسلطی یاری بخش، قرار ده؛ یعنی، وارد شدن و خارج شدنم در هر جایی، حقی پابرجا برای خدا و خشنودی او باشد. به همین دلیل است که چون یکی از مردان حق، از منزل بیرون می‌رفت، می‌گفت: «بارالها! به تو پناه می‌آورم از اینکه از جایگاهی خارج شوم و تو مراقب و کفیل من نباشی». قرآن از زبان ابراهیم خلیل می‌گوید: «وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ» (سوره مبارکه شعراء، آیه: ۸۴). و برای من در (میان) آیندگان آوازه نیکو گذار. اهل ایمان کسانی‌اند که عمل صالح را به همراه اخلاص پیش انداخته‌اند و چون راست گویند خداوند نیز آن اعمال پسندیده را می‌پذیرد و آنان را بر آن ثابت قدمی دارد. قرآن می‌فرماید: «إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ. فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ». (سوره مبارکه قمر، آیه: ۵۵-۵۴)؛ در حقیقت، مردم پرهیزکار، در میان باغ‌ها و (در کنار) نهرها در قرارگاه صدق نزد پادشاهی توانايند.

منظور از «مقعد صدق» در آیه، بهشت است که بی‌گمان وعده آنجا را به مؤمنان و نیکوکاران داده است و به دلیل صداقت و اخلاص در عبادت و طاعت، شایسته آن آرام‌جايند. در واقع، پابندی به راست‌گویی، امری است که به تصمیمی استوار و توانمند، ایمانی راسخ و پذیرشی با ارزش به‌منظور پیامد آن نیاز دارد. قرآن به ثواب و نیل به پاداش بزرگ راست‌گویی، این‌گونه تذکر می‌دهد: «قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ» (سوره مبارکه مائده، آیه: ۱۱۹)؛ خداوند فرمود: این، روزی است که راستی راست‌گویان به آنان سود بخشد. برای آنان باغ‌هایی است که از زیر (درختان) آن نهرها روان (و) همیشه در آن، جاودانند. خدا از آنان خشنود است و آنان (نیز) از او خشنودند. این است رستگاری بزرگ.

اسلام، دینی فطری است و راستی نیز خواست فطرت است، پس این دو پیوندی ناگسستنی دارند و در روایات اسلامی با تعابیر گوناگونی بر راست‌گویی مسلمانان تأکید شده است و آن را از اصول ایمان و تدین به حساب آورده‌اند.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) می‌فرماید: «الصَّدْقُ مُبَارَكٌ وَالْكَذِبُ مَسْئُومٌ» راستی، مبارک و دروغ نامیمون است (ابن شعبه، ۱۳۸۲: ۱۴).

امیرمؤمنان (علیه‌السلام)، راست‌گویی را قوی‌ترین پایه ایمان، ملاک دین و الهام از سوی خدا دانسته، می‌فرماید: «الصدقُ اقوی دَعَائِمِ الْاِیْمَانِ» راستی قوی‌ترین رکن ایمان است (آقا جمال خوانساری، ۱۳۸۴: ۶). «شَیْئَانِ هُمَا مَلَائِكَةُ الدِّینِ؛ الصِّدْقُ وَ الْیَقِینُ» (همان: ۱۸۴) دو چیز ملاک دین است: راستی و یقین. «اِذَا أَحَبَّ اللهُ عَبْدًا الْهَمَّهُ الصِّدْقُ»؛ وقتی خدا بنده‌ای را دوست بدارد، راستی را به او الهام می‌کند (همان: ۱۶۱).

امام صادق (علیه‌السلام) نیز می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا إِلَّا بِصِدْقِ الْحَدِيثِ وَ آدَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبِرِّ وَ الْفَاجِرِ» (مجلسی، ۱۳۸۰: ۲)؛ خداوند هیچ پیامبری بر نیکی‌بخش جز با راستی و امانت‌داری نسبت به نیکوکار و بدکار.

امام صادق (علیه‌السلام) به این حقیقت تصریح کرده و می‌فرماید: «لَا تَنْظُرُوا إِلَى طُولِ رُكُوعِ الرَّجُلِ وَ سَجُودِهِ، فَإِنَّ ذَلِكَ شَيْءٌ قَدْ اِعْتَادَهُ وَ لَوْ تَرَكَهُ اسْتَوْحَشَ لِذَلِكَ وَ لَكِنْ اَنْظُرُوا إِلَى صِدْقِ حَدِيثِهِ وَ آدَاءِ أَمَانَتِهِ» (برای شناخت تدین افراد) به طولانی شدن رکوع و سجده او نگاه نکنید؛ چراکه به آن عادت کرده است و اگر ترکش کند، وحشت‌زده می‌شود، لیکن به راست‌گویی و امانت‌داری او توجه کنید (قمی، ۱۳۷۲: ۱۸).

با این وصف، اگر بگوییم راستی و درستی، شالوده دین و ایمان را تشکیل می‌دهد و آن‌که از این خصلت زیبا و حیاتی برکنار باشد، در واقع، دین در او بی‌ریشه است، سخن‌گرافی نگفته‌ایم.

صداقت در نیروهای مسلح از منظر امامین انقلاب اسلامی

رهبران جمهوری اسلامی ایران در دیدار با مسئولین کشوری و لشکری بر داشتن صداقت تأکید می‌کردند. فرازهایی از گفتمان امامین انقلاب اسلامی درباره اهمیت و ضرورت صداقت در نیروهای مسلح عبارتند از:

■ در آغاز پیروزی انقلاب اسلامی، ایادی شرق و غرب و آنها که صداقت و امانت و دین‌داری و میهن‌داری ارتشیان را در حماسه پیروزی درک نکرده بودند، کمر به نابودی ارتش بستند (صحیفه امام، ۱۳۷۸، جلد: ۲۳).

- شما در قم هستید، پاسدار هستید، آن پاسدار، هر فرد، آن پاسداری را که می‌کند خوب انجام بدهد، با صداقت انجام بدهد، با امانت انجام بدهد (همان).
- قوای انتظامی، ارتش، ژاندارمری و شهربانی در آغوش ملتند. ملت از آنهاست و آنها از ملت؛ آنها با صداقت خدمت به ایران و خدمت به اسلام و خدمت به جمهوری اسلام و خدمت به ملت می‌کنند (همان).
- من وقتی شما جوان‌ها را می‌بینم که با صداقت، با سلامت روح، فعالیت برای اسلام می‌کنید و خودتان را در معرض خطر مرگ قرار می‌دهید، مباحثات می‌کنم (همان).
- آن پاسداری را که می‌کند خوب انجام بدهد، با صداقت انجام بدهد، با امانت انجام بدهد، برای خدا انجام بدهد، همه قشرها وقتی که آن کاری که دستشان هست خوب انجام بدهند، یک مملکت خوب می‌شود. (حضرت امام، ۱۳۵۸/۰۳/۲۸).
- این دانشگاه (امام حسین ^(علیه‌السلام)) باید مظهر ایمان و تقوا و نظم، مظهر راستی و پاکی و صداقت و مظهر روشن‌بینی و روشن‌فکری باشد (مقام معظم رهبری، ۱۳۷۴/۸/۱۷).
- نکته دیگری که بر آن، برای همه نیروی انتظامی تأکید می‌کنم، این است که در درون نیرو به صحت عمل و درستکاری و امانت، حداکثر اهمیت را بدهید (همان، ۱۳۷۲/۴/۲۶).
- معنای صحیح وطن‌دوستی و میهن‌دوستی، همان چیزی است که یک ارتش درستکار و صادق‌القول، انجام می‌دهد (همان، ۱۳۷۰/۸/۸).
- بسیج در باب صدق امتحان صداقت را داده است؛ در جنگ تحمیلی، در دفاع مقدس که روزگار سخت کشور بود، بسیج امتحان داد؛ بعد از دوران دفاع مقدس و قضایای بعد هم تا امروز بسیج همه‌جا امتحان صداقت خودش را داده است. سازمان بسیج و مجموعه بسیج نشان داده است که صداقت دارد (همان، ۱۳۹۲/۸/۲۹).
- (پاسداران) حقاً و انصافاً مظهر فداکاری و صفا و صدق برای انقلابید (همان، ۱۳۶۸/۰۴/۱۹).
- سبقت در جهاد و سبقت در پذیرش ارزش‌های الهی و اسلامی و سبقت در فهمیدن حقیقت، یک ارزش است؛ این ارزش را نیروی هوایی ما کسب کرد و آن را با ارزش دیگری همراه نمود که آن هم عبارت است از ایستادگی و صدق قول در میدان‌های خطر (همان، ۱۳۷۰/۱۱/۱۹).

آثار راست‌گویی

آثار ارزنده هر پدیده‌ای، به ارزش و اهمیت آن بستگی دارد و چون راستی از اهمیت بالایی برخوردار است، پیامدهای ارزشمند و نیکویی دارد که برخی از آنها به شرح زیر است:

الف) همراهی خدا: امام باقر^(علیه‌السلام): «أَلَا فَاصْدُقُوا فَإِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّادِقِ» (مجلسی، ۱۳۸۰: ۳۸۶).
هان! راست بگویند که خدا با راستی است.

ب) پاکی کردار: امام کاظم^(علیه‌السلام): «مَنْ صَدَقَ لِسَانَهُ زَكِيَ عَمَلُهُ» (همان: ۳۰۳). کسی که زبانش راست بگوید، کردارش پاک می‌شود.

ج) نجات و سلامتی: امیرمؤمنان^(علیه‌السلام): «عَاقِبَةُ الصَّادِقِ نَجَاةٌ وَ سَلَامَةٌ» (آقاجمال خوانساری، ۱۳۸۴: ۳۶۳) فرجام راست‌گویی، نجات و سلامت است.

اگر انسان، راست‌گو بود و به این وصف شناخته شد، مورد اعتماد مردم قرار می‌گیرد و آنان، سخن او را درست می‌شمارند و می‌پذیرند، در این صورت، اگر برای شخص صادق، گرفتاری پیش بیاید، امتیاز راست‌گویی، سبب نجات او می‌شود و از گرفتاری و خطر به سلامت می‌گذرد. البته درجایی که راست‌گویی، خطر مهم‌تری برای او یا دیگران به‌بار می‌آورد، راست‌گفتن واجب نیست و در صورت امکان باید توریه کرد؛ گرچه راست‌گویی در هر حال مایه نیک‌فرجامی و نجات از عذاب الهی خواهد بود.

خداوند درباره صداقت به مؤمنان فرموده است: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ (سوره مبارکه، سوره توبه، آیه: ۱۱۹)؛ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، تقوای خدا پیشه کنید و با راست‌گویان باشید.

پیشینه و سوابق

خلاصه بررسی تحقیق‌های انجام‌شده در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول ۱. خلاصه پیشینه

محقق	سال تحقیق	موضوع	نتیجه
دیوید استورمن و همکاران ^۱	۲۰۰۷	مدل یکپارچه سازی صداقت سازمانی، گذشته، حال و آینده	صداقت در زمینه های جدید مانند: احساسات، اصلاح و نقض عهد، بی صداقتی، مسائل بین المللی و خرده فرهنگی تأثیر می گذارد.
مراد رضایی و همکاران	۲۰۱۲	رهبری خدمتگزار و صداقت سازمانی: اثر میانجی گری صداقت رهبری و ارتباطات سازمانی	رابطه معنی داری بین، رهبری خدمتگزار و صداقت سازمانی، صداقت رهبری و ارتباطات سازمانی وجود دارد.
حسین خانی فر و همکاران	۲۰۱۲	مطالعه رابطه بین صداقت سازمانی و اخلاقیات سازمانی	نتیجه رگرسیون خطی چندگانه نشان می دهد که دو واریانس مختلف، با صداقت سازمانی و صداقت عمودی، با واریانس و بسته به اخلاقیات ارتباط دارد. صداقت سازمانی با ضریب ۷۸ بیشترین سهم را برای تعیین واریانس های مختلف اخلاقیات دارد.
هادی ال ابرو ^۲ و همکاران	۲۰۱۳	رابطه بین صداقت سازمانی و مؤلفه های عدالت و نقش آنها در تعهد شغلی در آموزش	عدالت سازمانی بر صداقت سازمانی تأثیر می گذارد و صداقت سازمانی به عنوان یک متغیر میانجی در رابطه بین عدالت سازمانی و تعهد شغلی ایفای نقش می کند. بین عدالت توزیعی و عدالت رویه ای با صداقت در سازمان و عدالت تعاملی با اعتماد به سرپرست رابطه معنی داری وجود دارد.
ژوزف کانوانکپا ^۳ و همکاران	۲۰۱۴	تأثیر صداقت سازمانی و توجهات سازمانی در استفاده از سیستم های برنامه ریزی مؤسسه	سوابق کلیدی تمرکز حواس سازمانی و اهمیت تمرکز حواس سازمانی به عنوان راهی برای تشویق استفاده از سیستم برنامه ریزی منابع سازمانی است.

ویژگی تحقیق حاضر این است که با اتخاذ رویکردی جدید، با استفاده از روش کیفی داده بنیاد،

1. Schoorman. et al.
2. A I-Abr row. et al.
3. Nwankpa. et al.

بدون ابتدا به نظریه‌های رایج، بر مبنای اندیشه‌های امامین انقلاب اسلامی که برگرفته از آموزه‌های اسلامی، درک شرایط محیطی جمهوری اسلامی ایران و متناسب با موقعیت و جایگاه فعلی سپاه پاسداران است، بر اساس اسناد دست‌اول ضمن گردآوری اطلاعات دقیق، ابزارهایی به‌مراتب واقعی‌تری از پیامدهای صداقت‌سازمانی در سازمان مورد مطالعه شناسایی نموده است، لیکن از تحقیقات انجام‌شده برای نیل به حساسیت نظری، بهره‌برداری شده است.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف؛ بنیادی - کاربردی است. از نظر روش؛ کیفی و از نظریه داده‌بنیاد استفاده شده است.

جامعه آماری پژوهش در دو حوزه در نظر گرفته شده است. در بخش اول، برای شکل‌گیری پیامدهای صداقت‌سازمانی، کلیه بیانات، نامه‌ها، احکام و فرامین حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری در مجموع ۹۷۳ صفحه به‌صورت تمام‌شمار و مطالعه متون، متمرکز بر موضوع تحقیق مورد بررسی قرار گرفته و از بین آنها گزاره‌ها انتخاب شده است و در بخش دوم، برای نظرسنجی در مرحله کدگذاری باز، با عنایت به ویژگی‌های موردنیاز (از قبیل: تسلط به روش نظریه‌بنایی، اشراف به دانش مدیریت، آشنایی با اندیشه‌های بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری، آشنایی با وظایف و مأموریت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)، تعداد ۱۰ نفر از خبرگان به‌شیوه تمام‌شمار گزینش شده‌اند. اطلاعات موردنیاز در این تحقیق با روش کتابخانه‌ای و با استفاده از ابزارهای فیش‌برداری، کتاب‌های علمی و تخصصی، مقالات علمی و پژوهشی، جمع‌آوری شده است. قلمرو موضوعی پژوهش، معطوف به صداقت‌سازمانی است؛ قلمرو زمانی، معطوف به سال‌های ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۴ است و قلمرو مکانی شامل، نیروهای مسلح، سازمان‌ها و ادارات تابعه است.

روایی پژوهش بر اساس اقدامات زیر محقق شده است:

در طی تحقیق، هم‌زمان با جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل به‌صورت رفت و برگشتی به دفعات، انجام شده است.

رسیدن به اشباع نظری با احصا، ۵۹۱ کد، ۴۷ مفهوم، ۱۱ زیرمقوله و ۳ مقوله است. انتخاب رویکرد تحلیل جزء به جزء^۱.

ارجاع کدگذاری باز به تعداد ۱۰ نفر خبرگان و اعمال نظرهای اصلاحی آنان در فرایند تجزیه و تحلیل.

پایایی تحقیق حاضر نیز با استفاده از چهار معیار معرف پارکر و رافی^۲ (۱۹۷۷): قابلیت تطبیق، قابلیت فهم، قابلیت تعمیم و کنترل فرایند، به شرح زیر مورد ارزیابی قرار گرفته است:

❖ برای سنجش معیار تطبیق، مطابق روند انجام گرفته، مفاهیم از داده‌های بررسی شده، تولید شده است.

❖ برای قابلیت فهم کردن، مفاهیم به شکلی نظام‌مند به هم مرتبط شده‌اند و میان آنها پیوندهای مفهومی برقرار شده است تا مقوله‌ها به وسیله آنها استخراج شوند.

❖ برای قابلیت تعمیم بودن، سعی شد تا ساختار پژوهش براساس گفتمان حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری، شکل گیرد.

❖ کنترل فرایند، به دلایل زیر می‌توان اطمینان حاصل کرد که داده‌های جمع‌آوری شده، به ارائه مقوله‌ها منتج شده است:

○ اتصال یا تطبیق روشنی بین مقوله‌ها و داده‌های خام وجود دارد.

○ گسترش دامنه جمع‌آوری داده‌ها، از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۹۴ است.

○ یافته‌ها براساس مطالعه متون واقعی (دست‌اول) احصا شده است.

○ نیل به اشباع مقوله‌ها (کفایت نظری) در اثر رفت و برگشت‌های مختلف است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها و یافته‌های تحقیق

در این پژوهش از کدگذاری^۳ (تجزیه و تحلیل) باز استفاده شده است. در این مرحله هم‌زمان با

۱- در این رویکرد، متون و داده‌ها خط به خط و کلمه به کلمه تحلیل شد.

2. Parker & Roffey

3. Open Coding

گردآوری داده‌ها، کدها، مفاهیم، زیرمقولات و مقولات از متون احصا شد و به‌طوردائم، به متن بیانات مراجعه و برخی از کدها حذف یا کدهای جدیدی اضافه شده‌اند. کدگذاری باز از طریق درک مفهوم یک پیشامد و انتخاب یک نام (برچسب) برای آن و از طریق فن مقایسه مستمر انجام شده است. درواقع، فرایند تحلیلی است که از طریق آن، مفاهیم شناسایی شده‌اند. این روش به‌صورت رفت‌وبرگشتی آن‌قدر ادامه یافت تا اشباع نظری حاصل و درنهایت از متون منتخب، کدها، زیرمفاهیم، مفاهیم، زیرمقولات و مقولات احصا شد.

برای اینکه قابلیت ارجاع‌دهی به شیوه‌ای سریع و سهل فراهم و نسبت کدها با متون منتخب، مشخص شود، از نشان‌گر شش‌رقمی استفاده شده است. در جدول (۲) نحوه به‌کارگیری نشانگرهای اختصاری تحقیق، نشان داده شده است.

جدول ۲. نشان‌گرهای اختصاری منابع تحقیق

نوع نشان‌گر	معنای نشان‌گر	اعداد نشان‌گر
شش‌رقمی	دو رقم اول نمایان‌گر سال ایراد بیانات	اعداد ۵۷ تا ۹۴
	دو رقم دوم نمایان‌گر ماه ایراد بیانات	اعداد ۰۱ تا ۱۲
	دو رقم سوم نمایان‌گر روز ایراد بیانات	اعداد ۰۱ تا ۳۱

برای آشنایی با منطق تجزیه‌وتحلیل و روند شکل‌گیری؛ کدها، مفاهیم و مقولات، مثالی از نحوه کدگذاری در جدول (۳) آورده شده است:

جدول ۳. مثال کدگذاری باز

نشان‌گر	کد	مفهوم	مقوله
۵۹۰۹۱۵	شما امروز پاسداران اسلام هستید.	پاسداری از اسلام	پاسداری
۹۲۰۳۰۶	(پاسداری از انقلاب) یک مأموریت تعریف شده برای (سپاه) است	پاسداری از انقلاب	
۷۰۱۰۱۲	ارتش و سپاه می‌توانند سهم خود را در بازسازی عمومی کشور هم ایفا کنند.	بازسازی کشور	توسعه و تعالی نظام
۷۰۱۰۱۲	نیروهای مسلح باید در سازندگی شرکت کنند.	سازندگی کشور	

ارتباط کدها و مفاهیم با مقوله «کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.» در جدول (۳) ارائه شده

ولی به علت کثرت کدهای احصاشده، در ادامه فقط به خلاصه ارتباط مفاهیم با مقولات بسنده شده است. باعنایت به توضیحات اخیر، تعداد ۵۹۱ کد، ۴۷ مفهوم، ۱۱ زیرمقوله و ۵ مقوله شناسایی شد.

الف) مقوله کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.: در جدول (۳)، ارتباط کدها و مفاهیم بامقوله «کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.» ارائه شده است.

جدول ۳. ارتباط کدها و مفاهیم با مقوله کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.

مفهوم	کد	نشان گر	ردیف
پیشبرد نظام	تلاش همه جانبه برای پیشبرد نهضت اسلامی	۵۹۰۴۰۱	۱
	ما باید براساس اسلام حرکت کنیم و براساس اسلام این نهضت را پیش ببریم.	۵۹۰۴۰۱	۲
	همراهی در پیش بردن نهضت	۵۸۰۱۰۳	۳
	شما در این نهضت اسلامی سهم بسزایی دارید.	۵۸۰۱۲۳	۴
	همه تلاش ها تحقق ج.ا.ا. باشد.	۵۸۰۳۲۸	۵
	مشارکت در تداوم نهضت	۵۸۰۳۰۳	۶
	مسئولیت پاسداران در به آخر رساندن نهضت	۵۸۰۳۰۳	۷
	تلاش برای رسیدن به مقصد نهایی	۵۸۰۳۰۳	۸
	همه در همین راهی که نهضت باشد، در این راه بروید.	۵۸۰۴۲۰	۹
	این گنجینه های انسانی در راه هدف های والای انقلاب به کار افتد.	۷۰۰۶۲۵	۱۰
	حرکت در جهت محکم کردن پایه های استقلال این کشور ضروری است.	۷۸۰۶۱۰	۱۱
	سپاه در آینده کشور، نقش مؤثرتری خواهد داشت.	۶۹۰۶۲۹	۱۲
	سپاه توانست حفظ و استمرار نظام جمهوری اسلامی را تضمین کند.	۷۰۰۶۲۵	۱۳
	ارتش و سپاه همه یکدست کشور را به پیش ببرند.	۶۴۰۴۲۴	۱۴
	سعی کنید سهم نیروهای مسلح را در این مجموعه عظیم ملت ایران، به بهترین وجهی ایفا کنید.	۶۹۰۳۰۳	۱۵
	سپاه تأثیر خودش را در روند حرکت انقلابی و روبه جلوی جامعه به روشنی نشان داد و نقش آفرینی کرد.	۹۰۰۳۱۰	۱۶

پیامدهای صداقت‌سازمانی در یکی از نهادهای انقلابی در گفتمان رهبران ج.ا.ا.

ردیف	نشان‌گر	کد	مفهوم
۱۷	۹۰۰۴۱۳	یک جزء پیش‌برنده مجموعه کل نظام و انقلاب باشد.	
۱۸	۵۸۰۴۱۲	این مملکت را همان‌طور که تا حالا به پیش رانیدید و دست‌های خائن را قطع کردید، به پیش برانید.	
۱۹	۵۸۰۳۰۳	ضرورت مشارکت در بازسازی مملکت	بازسازی کشور
۲۰	۷۰۱۰۱۲	ارتش و سپاه می‌توانند سهم خود را در بازسازی عمومی کشور هم ایفا کنند.	
۲۱	۷۰۱۰۱۲	ملت باید حس کند که نیروهای مسلح در دوران بازسازی می‌توانند پیش‌گام و پیش‌قدم باشند.	
۲۲	۶۸۰۱۲۸	نیروهای مسلح کشور در کنار یکدیگر به سازندگی، رشد و تقویت کشور همت بگمارند.	سازندگی کشور
۲۳	۶۹۰۶۲۶	این تجربه‌ها (نیروهای مسلح) باید در خدمت سازندگی کشور به کار گرفته بشود.	
۲۴	۷۰۱۰۱۲	نیروهای مسلح باید در سازندگی شرکت کنند.	
۲۵	۸۸۰۱۲۶	امروز شما در عرصه سازندگی کشور هستید.	
۲۶	۵۸۰۳۲۸	لزوم همکاری جمعی برای آبادانی کشور.	آبادانی کشور
۲۷	۷۴۰۳۲۵	نیروهای مسلح در سرتاسر این کشور مشغول کارهای آبادانی‌اند.	
۲۸	۶۸۰۶۳۰	ارتش و سپاه در شرایط صلح کامل، باید در خدمت آبادانی و بازسازی کشور باشند.	
۲۹	۶۲۰۸۱۵	با حفظ این جهات انسانی و اسلامی شما (پاسداران) الگو بشوید برای همه کشورها.	الگو بودن
۳۰	۷۴۰۸۱۷	دانشگاه امام حسین (علیه‌السلام) باید به بیرون الگو بدهد.	
۳۱	۷۷۰۶۲۴	(پاسداران) نمونه‌ای از بروز و ظهور نوراتت ایمانی و دینی در بین جوانان کشور (هستند).	
۳۲	۷۲۰۲۱۸	باید برای مردم نمونه‌های تقوا و پرهیزگاری باشید.	
۳۳	۹۰۰۴۱۳	ممکن است جوان‌ها وارد سپاه هم نشوند اما این الگو را برای زندگی خودشان انتخاب کنند.	
۳۴	۸۹۰۱۲۲	شما بتوانید کاری انجام دهید که تا سال‌ها براساس آن کار ملت	

مفهوم	کد	نشان‌گر	ردیف	
	سعادت داشته باشند و از دین و دنیا برخوردار باشند.			
	سرگذشت سپاه درس‌آموز و قابل بهره‌برداری برای نسل‌های امروز و آینده است.	۷۸۰۶۲۴		
	شما شایستگی آن را دارید که الگوی همه انسان‌ها باشید.	۷۰۰۶۲۵	۳۵	
کادرسازی	سپاه یکی از مراکز صدور نیرو به همه جای کشور شده.	۸۸۰۶۲۴	۳۶	
	سپاه به‌عنوان یک نهاد صادرات نیروی انسانی به دیگر دستگاه‌ها، خود را معرفی کند.	۹۰۰۳۱۰	۳۷	
	سپاه آن شخصیت‌های برجسته را تربیت کرد. (فرماندهان نظامی)	۹۲۰۶۲۶	۳۸	
	باتدبیرترین و قوی‌ترین و بهترین مدیران کشور را هم در زمینه غیرنظامی سپاه تربیت کرده و تحویل داده.	۹۲۰۶۲۶	۳۹	
	بهترین مدیران کشور را در زمینه غیرنظامی سپاه تربیت کرده و تحویل داده.	۹۲۰۶۲۶	۴۰	
عوامل نقش‌آفرینی در کشور	حضور شما می‌تواند در سرنوشت کشور اثر بگذارد.	۸۹۰۱۲۲	۴۱	
	اراده شما می‌تواند در سرنوشت کشور اثر بگذارد.	۸۹۰۱۲۲	۴۲	
	معرفت شما می‌تواند در سرنوشت کشور اثر بگذارد.	۸۹۰۱۲۲	۴۳	
	درجه اخلاص شما می‌تواند در سرنوشت کشور اثر بگذارد.	۸۹۰۱۲۲	۴۴	
نقش‌آفرینی در کشور		نقش‌آفرینی‌ای که امروز شما در کشور و نظامتان دارید.	۸۹۰۱۲۲	۴۵
۷ مفهوم	۴۵ کد	جمع		

جدول فوق نشان می‌دهد که مقوله «کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.» دارای ۷ مفهوم و ۴۵ کد است. مفهوم «پیشبرد نظام» دارای ۱۸ کد، مفهوم «بازسازی کشور» دارای ۳ کد، مفهوم «سازندگی کشور» دارای ۴ کد، مفهوم «آبادانی کشور» دارای ۳ کد، مفهوم «الگو بودن» دارای ۸ کد، مفهوم «کادرسازی» دارای ۵ کد و مفهوم «عوامل نقش‌آفرینی در کشور» دارای ۵ کد است.

ب) مقوله پاسداری: برابر مفاد مندرج در جدول (۴)، خلاصه ارتباط کدها، مفاهیم و زیرمقوله‌ها با مقوله «پاسداری» ارائه شده است.

جدول ۴. خلاصه ارتباط کدها، مفاهیم و زیرمقوله‌ها با مقوله پاسداری

ردیف	زیرمقوله	مفهوم	تعداد کد
۱	دفاع از مردم	مدافع مردم	۲
۲	دفاع از کشور	حفظ کشور	۱۸
۳		اهمیت و ضرورت دفاع از کشور	۲۴
۴		الزامات دفاع از کشور	۳
۵	دفاع از اسلام	اهمیت و ضرورت دفاع از اسلام	۳۸
۶		پاسداری از اسلام	۱۵
۷		دفاع از ارزش‌های اسلامی	۷
۸	دفاع از انقلاب	پاسداری از انقلاب	۳
۹		اهمیت و ضرورت دفاع از انقلاب	۳۰
۱۰		الزامات دفاع از انقلاب	۵
۱۱	دفاع از نظام	اهمیت و ضرورت حفظ نظام	۱۷
۱۲		دفاع از منافع نظام	۵
۱۳	امنیت	برقراری امنیت	۵
۱۴		ضرورت امنیت	۱۲
۱۵		الزامات امنیت	۴
۱۶		اهمیت امنیت	۱۷
۱۷		مفهوم پاسداری	۴
۱۸	پاسداری	آثار درک مفهوم پاسداری	۲
۱۹		الزامات پاسداری	۱۴
۲۰		اهمیت و ضرورت پاسداری	۹
۲۱		جنبه‌های پاسداری	۵
۲۲		اهمیت و ضرورت دفاع	۲۴
۲۳	دفاع	ابزارهای دفاع	۱۴
۲۴		وجوب دفاع	۱۷
۲۵		عوامل خنثی‌سازی توطئه دشمن	۴
جمع	۸ زیرمقوله	۲۵ مفهوم	کد ۲۹۸

جدول بالا بیان‌گر این است که مقوله پاسداری دارای ۸ زیرمقوله، ۲۵ مفهوم و ۲۹۸ کد است.

پ) مقوله اقتدار دفاعی: برابر مفاد مندرج در جدول (۵)، خلاصه ارتباط کدها، مفاهیم و زیرمقوله‌ها با مقوله «اقتدار دفاعی» ارائه شده است.

جدول ۵. خلاصه ارتباط کدها، مفاهیم و زیرمقوله‌ها با مقوله اقتدار دفاعی

ردیف	زیرمقوله	مفهوم	تعداد کد
۱	آمادگی	اهمیت و ضرورت آمادگی	۱۰۰
۲		غفلت زدایی	۱۰
۳		ضرورت هوشیاری	۳۲
۴		مصادیق آمادگی	۱۷
۵		مانور	۵
۶		اهمیت آمادگی معنوی	۲
۷		مصادیق آمادگی معنوی	۵
۸	بازدارندگی	عوامل بازدارندگی	۷
۹		اهمیت و ضرورت بازدارندگی	۶
۱۰		ضرورت اقتدار دفاعی	۳۶
۱۱		اهمیت اقتدار دفاعی	۹
۱۲		عوامل اقتدار	۴
۱۳		عناصر اصلی قدرت	۵
۱۴	استحکام بخشی	اهمیت و ضرورت استحکام بخشی	۵
۱۵		عوامل استحکام بخشی	۵
جمع	۳ زیرمقوله	۱۵ مفهوم	۲۴۸ کد

جدول بالا حاکی از آن است که مقوله اقتدار دفاعی از ۳ زیرمقوله، ۱۵ مفهوم و ۲۴۸ کد تشکیل یافته است.

یافته‌های تحقیق

پیامدهای صداقت سازمانی در سپاه پاسداران براساس رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری به شرح زیر ارائه می‌شود:

الف) پاسداری: عوامل تشکیل دهنده آن عبارتند از: دفاع از مردم، حفظ کشور، اهمیت و

ضرورت دفاع از کشور، الزامات دفاع از کشور، اهمیت و ضرورت دفاع از اسلام، پاسداری از اسلام، دفاع از ارزش‌های اسلامی، پاسداری از انقلاب، اهمیت و ضرورت دفاع از انقلاب، الزامات دفاع از انقلاب، اهمیت و ضرورت حفظ نظام، دفاع از منافع نظام، برقراری امنیت، ضرورت امنیت، الزامات امنیت، اهمیت امنیت، پاسداری، آثار درک مفهوم پاسداری، الزامات پاسداری، اهمیت و ضرورت پاسداری، جنبه‌های پاسداری، اهمیت و ضرورت دفاع، ابزارهای دفاع، وجوب دفاع و عوامل خنثی‌سازی توطئه‌های دشمن.

ب) اقتدار دفاعی: عوامل تشکیل‌دهنده آن عبارتند از: اهمیت و ضرورت آمادگی، غفلت‌زدایی، ضرورت هوشیاری، مصادیق آمادگی، رزمایش، اهمیت آمادگی معنوی، مصادیق آمادگی معنوی، عوامل بازدارندگی، اهمیت و ضرورت بازدارندگی، ضرورت اقتدار دفاعی، اهمیت اقتدار دفاعی، عوامل اقتدار، عناصر اصلی قدرت، اهمیت و ضرورت استحکام‌بخشی و عوامل استحکام‌بخشی.

پ) کمک به توسعه و تعالی نظام ج.ا.ا.: عوامل تشکیل‌دهنده آن عبارتند از: پیشبرد نظام، بازسازی کشور، سازندگی کشور، آبادانی کشور، الگوبودن، کادرسازی و عوامل نقش‌آفرینی در کشور.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

همان‌طور که بررسی‌های نظری نشان داد، امامین انقلاب اسلامی همواره مسئولان نظام بویژه نیروهای مسلح را به صداقت و درستکاری سفارش نموده‌اند و مصادیق صداقت را در صحت عمل، صدق در قول و عمل، وفای به عهد، امانت‌داری، دین‌داری، عمل به وعده، عمل به وظیفه، راست‌گویی و صراحت در موضع‌گیری می‌دانند. از این رو، برای یافتن پاسخ به سؤال تحقیق، گفتمان بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۹۴ در حوزه موضوع تحقیق، مطالعه شد و از طریق روش نظریه‌پردازی داده بنیاد به وسیله کدگذاری باز تجزیه و تحلیل شد. در نتیجه یافته‌های تحقیق تعداد ۵۹۱ کد، ۵۶ زیرمفهوم، ۴۷ مفهوم، ۱۱ زیرمقوله و ۳ مقوله به‌عنوان پیامدهای صداقت‌سازمانی در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شناسایی شد. این

پیامدها عبارتند از: پاسداری، اقتدار دفاعی و توسعه و تعالی نظام جمهوری اسلامی ایران.

برای تحقق انتظارات حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری و در راستای اعتلابخشیدن به روند حرکت موجود، مدیران ارشد در سازمان مورد مطالعه بایستی پیامدهای اشاره شده را اجرایی نمایند. بدیهی است، با عملیاتی شدن یافته‌های تحقیق حاضر، نتایج مثبت آن شامل مردم، نظام و انقلاب خواهد شد.

به این ترتیب، نتایج تحقیق به سؤال اصلی تحقیق مبنی بر "پیامدهای صداقت سازمانی در سپاه پاسداران براساس رهنمودهای حضرت امام^(ره) و مقام معظم رهبری چیست؟" پاسخ مناسب داده است.

همچنین بررسی‌های انجام شده درخصوص پیشینه تحقیق حاکی از آن است که تاکنون پژوهشی کلان و جامع پیرامون پیامدهای صداقت سازمانی که دربرگیرنده همه لایه‌های اعتقادی، قانونی، سازمانی، مأموریتی، تفکری، برنامه‌ریزی و بومی باشد، انجام نشده است. این درحالی است که پژوهش حاضر کوشیده است، با توجه به نقش و تأثیر بی‌بدیل سپاه پاسداران در نظام جمهوری اسلامی ایران، گونه‌ای جدید و پیشرفته از پیامدهای صداقت سازمانی را براساس رهنمودهای ولی فقیه در عرصه سازمان مورد مطالعه ارائه نماید؛ به نحوی که ضمن تحقق اهداف والا، انتظارات بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران و مقام معظم رهبری را محقق نماید.

با توجه به یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌شود:

۱. یافته‌های این تحقیق، جهت بهره‌برداری و آشنایی فرماندهان و مدیران سپاه در قالب شیوه‌نامه تهیه و به زیرمجموعه ابلاغ شود.
۲. رهیافت‌های تحقیق در ارزیابی، انتصاب و توسعه مدیران و فرماندهان ارشد لحاظ شود.
۳. اولویت‌بندی مقوله‌ها و میزان تأثیر هر یک از عوامل تشکیل‌دهنده آنها به روش کمی مورد ارزیابی قرار گیرد.

منابع

- قرآن مجید (۱۳۷۸). ترجمه الهی قمشاهی. انتشارات حر. چاپ اول.
- حضرت امام (ره) (۱۳۹۰). **صحیفه نور**. چاپ چهارم. تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره).
- حضرت امام (ره) (۱۳۶۸). **وصیت‌نامه الهی سیاسی**. تهران: برگ نگار.
- مقام معظم رهبری (۱۳۹۴). **حدیث ولایت** (لوح فشرده مجموعه رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی). تهران: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی.
- مقام معظم رهبری (۱۳۹۴-۱۳۶۸). **آرشیو بیانات**. قابل دسترسی در: <http://www.Leader.ir> فشرده، مجموعه رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی). تهران: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی.
- آقاجمال خوانساری، محمدبن حسین (۱۳۸۴). **شرح غررالحکم و دررالحکم**. جلد ۲ و ۳ و ۴. تهران: دانشگاه تهران.
- ابن شعبه، حسن بن علی (۱۳۸۲). **تحف العقول**. ترجمه بهراد جعفری. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
- طباطبایی، محمدحسین (۱۳۹۶ ه. ق.). **المیزان فی تفسیر القرآن**. چاپ سوم. ج ۱۶. تهران: دارالکتب الاسلامیه.
- طریحی، فخرالدین (۱۳۷۵). **مجمع البحرین**. محقق: حسینی اشکوری، احمد. تهران: مکتبه المرتضویه.
- فراهیدی، خلیل بن احمد (۱۴۱۰ ه. ق.). **العين**. محقق/ مصحح: دکتر مهدی مخزومی و دکتر ابراهیم سامرائی. قم: نشر هجرت. چاپ دوم.
- قمی، عباس (۱۴۱۴ ه. ق.). **سفینه البحار و مدینه الحکم و الآثار**. جلد ۲. قم: اسوه.
- مجلسی، محمدباقر (۱۳۶۲ ه. ق.). **بحار الانوار**. تهران: انتشارات بحار الانوار.
- مصطفوی، حسن (۱۳۶۸). **التحقیق فی کلمات القرآن الکریم**. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- نصیری زاده، مژگان (۱۳۸۷). **علل عدم صداقت در سازمان‌ها و نقش مدیران در ترویج صداقت**. **مجله الکترونیکی پیک مدیران**.

AL-Abr row, H., Ardakani, M., Harooni, A. & Moghaddam pour, H. (2013). The Relationship between Organizational Trust and Organizational Justice Components and Their Role in Job Involvement in Education. **International Journal of Management Academy**, Vol. 1, No.1.

- Khanifar, H., Nazari, K., Emami, M. & Soltani, H. (2012). The Study of the Relationship between Organizational Trust and Organization Creativity (Case Study in Purge National Company and Distribution of Petroleum products in Kermanshah ° Iran), **J. Basic. Appl. Sci. Res.**, Vol. 2, No.3.
- Vineburgh, J. H. (2010). **A study of organizational trust and related variables among faculty members at HBCUs**. University of Iowa: <http://www.ir.uiowa.edu/etd/614>
- Paliszkievicz, J., Koohang, A. & Horn Nord, J. (2014). A Publication of the International Institute for Applied Knowledge Management. **Online Journal of Applied Knowledge Management**, Vol. 2, No. 1.
- Rezaei, M., Salehi, S., Shafiei, M. & Sabet, S. (2012). Servant Leadership and Organizational Trust: The Mediating Effect of the Leader Trust And organizational Communication. **Emerging Markets Journal**, Vol. 2, No.10.
- Nwankpa, J. K. & Roumani, Y. (2014). The Influence of Organizational Trust and Organizational Mindfulness on ERP Systems Usage. **Communications of the Association for Information Systems**, Vol. 34, No. 85.
- Parker, L. D. & Roffey, B. H. (1997). Methodological Themes: Back to the Drawing Board: Revisiting Grounded Theory and the Everyday Accountant s and Manager s Reality. **Accounting, Auditing & Accountability Journal**, 10(2).
- Schoorman, D., Poger C. M. & James, H. D. (2007). An Integrative Model Of organizational Trust: Past, Present, and Future. **Academy of Management Review**, Vol. 32, No. 2.
- Strauss, A. L. & Corbin, J. (1990). **Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques**. Sage. Pab.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی